

Audycja nr. 1:
„Kukaj Kukawko - pieśni lasów, pól i ptaków”

realizowanego przez Chełmski Dom Kultury,
dofinansowanego z Krajowego Planu Odbudowy.

Jeż – scenariusz PRZED audycją (klasy 2–3)

Scenariusz przygotowany w ramach programu KPO – Muzyczne Opowieści Natury
(dla nauczycieli klas 2–3).

Wstęp dla nauczyciela

Ten scenariusz przygotowuje uczennice i uczniów do pierwszej audycji „Kukaj Kukawko – pieśni lasów, pól i ptaków”. Tematem przewodnim spotkania jest jeż – cichy obserwator natury. Zajęcia uczą uważnego słuchania, dostrzegania rytmu w przyrodzie i odczuwania spokoju, jaki niesie jesienny las.

QR do piosenki „Jeż”

(Po zeskanowaniu otworzy się link do piosenki na YouTube: <https://youtu.be/iifZ1XuPa3I>)

CELE

- Uświadamiam sobie, że muzyka może opowiadać o przyrodzie.
- Rozpoznaję rytmy i dźwięki natury.
- Potrafię słuchać uważnie i reagować na zmianę tempa i nastroju.
- Wiem, jak jeż żyje i jak mogę mu pomóc.

MATERIAŁY

- Nagranie lub QR do piosenki „Jeż”.
- Kartka z ilustracją jeża lub zdjęcie.
- Grzechotki DIY (butelki z ryżem/grochem).
- Kartki i kredki.
- Taśma malarska do oznaczenia miejsc – „norki jeży”.

PRZYGOTOWANIE SALI (ok. 3 minuty)

- Ustaw krąg z krzesel lub poduszek, aby dzieci mogły się widzieć.
- Wyznacz kilka miejsc na podłodze taśmą – norki jeży.
- Przygotuj grzechotki w jednym miejscu (koszyk pól).
- Upewnij się, że jest przestrzeń do bezpiecznego ruchu.

ETAP 1. Krąg ciszy i uważności (ok. 5 minut)

Cel: Skupienie, uważne słuchanie, wprowadzenie w nastrój jesieni.

1. Powiedz: „Zamknijcie na chwilę oczy. Posłuchajcie – czy w klasie też słychać naturę?”
2. Wspólnie spróbujcie usłyszeć ciszę – przez 10 sekund nie mówcie nic, tylko słuchajcie.
3. Zapytaj: „Co usłyszeliście_liście, kiedy była cisza?”
4. Powiedz: „Czasem, żeby coś usłyszeć, trzeba się zatrzymać i posłuchać uważnie.”
5. Pokaż, jak jeż zwija się w kłębek – przysiad, głowa w dół, dłonie-kolce.

Dzieci powtarzają, a potem wstają spokojnie.

Wskazówka: Można włączyć cichy dźwięk wiatru lub liści w tle.

ETAP 2. Dźwięki jesiennego świata (ok. 7 minut)

Cel: Rozpoznawanie i naśladowanie dźwięków natury, rozwijanie słuchu i rytmu.

1. Zapytaj: „Jakie dźwięki można usłyszeć jesienią?”
Dzieci wymieniają: szelest liści, deszcz, stukot, ptaki, wiatr.
2. Podziel klasę na 3 grupy:
 - Liście – szeleszczą dłońmi o spodnie.
 - Deszcz – stukanie palcami o ławkę.
 - Jeż – cichutkie tupanie.

3. Zagrajcie wspólnie – ty pokazujesz tempo i zmiany głośności.

4. Powiedz: „Muzyka też ma swoje pory roku – zmienia się jak pogoda.”

Wariant: dodaj hasła: „wiatr”, „cisza”, „szum” – dzieci reagują odpowiednimi dźwiękami.

ETAP 3. Poznajemy piosenkę „Jeż” (ok. 10 minut)

Cel: Wprowadzenie melodii i rytmu piosenki, interpretacja muzyczna.

1. Powiedz: „Posłuchajcie piosenki o małym jeżu – wsłuchajcie się w to, co mówi muzyka.”
2. Włącz piosenkę (QR lub nagranie).
3. Po wysłuchaniu zapytaj: „Co robił jeż w piosence?”, „Jaką miał pogodę?”, „Jakie dźwięki pojawiły się w tle?” lub inne pytania.
4. Zaśpiewaj refren razem z dziećmi – najpierw na sylabach „la-la”, potem ze słowami.
5. Zróbcie prosty układ ruchowy: refren – marsz w miejscu (kroki jeża), zwrotka – zatrzymanie i gest kłębka.

6. Powiedz: „Zwróćcie uwagę, że piosenka o jeżu to nie tylko muzyka – to też opowieść o spokoju i jesieni.”

ETAP 4. Rytm natury – gramy jak jeż (ok. 8 minut)

Cel: Wspólne muzykowanie i budowanie rytmu.

1. Rozdaj grzechotki lub butelki z ryżem.
 2. Ustalcie rytm: „tup–tup / szsz–szsz / K–pauza–K”.
 3. Powiedz: „To rytm, w jakim chodzi jeż – spokojnie, ale pewnie.”
 4. Zmieniaj tempo: szybciej, wolniej, ciszej.
 5. Dzieci mogą też wymyślić własne rytmy – nazwijcie je „ścieżkami jeża”.
 6. Powiedz: „Muzyka zaczyna się wtedy, gdy słuchamy siebie nawzajem.”
- Wariant: Dziecko-dyrygent_ka może prowadzić grupę ruchem rąk (głośniej/ciszej).

ETAP 5. Rozmowa o przyrodzie (ok. 7 minut)

Cel: Rozwijanie świadomości ekologicznej.

1. Zapytaj: „Gdzie mieszka jeż?”
Dzieci odpowiadają: w liściach, w ogrodzie, w norce, pod krzakiem.
 2. Porozmawiajcie o tym, co pomaga jeżom przetrwać jesień i zimę: np.:
 - Zostawianie liści pod drzewami.
 - Niepodnoszenie jeża z ziemi.
 - Pomoc w budowie domków dla jeży.
 3. Powiedz: „Każdy z nas może być przyjacielem/przyjaciółką jeża.”
- Zadanie plastyczne: dzieci rysują domek dla jeża z liści, patyczków, papieru.

ETAP 6. Zakończenie – muzyczny sygnał (ok. 5 minut)

Cel: Utrwalenie i zakończenie w formie wspólnego rytuału.

1. Powiedz: „Kiedy mówię Kukaj Kukawko! – odpowiadacie Kuku.”

Ćwiczcie kilka razy lub „Muzyka natury!” a dzieci odpowiadają: „Słuchamy i gramy!”

2. Wspólnie powtórzcie refren piosenki „Jeż” – cicho, jak w wieczorem w lesie.
3. Zapowiedz audycję: „Na koncercie poznamy więcej takich muzycznych opowieści o naturze. Posłuchamy lasu, pól i ptaków.”

DLA NAUCZYCIELKI_LA

Checklista:

- Przygotowany odtwarzacz lub telefon z QR.
- Grzechotki i miejsce do bezpiecznego ruchu.
- Znak ciszy – umówiony wcześniej (np. ręka w górze).
- Dziecko-dyrygent_ka – forma zaangażowania uczniów i uczennic.

Różnicowanie:

- Klasa 2 – więcej pokazów, krótsze wypowiedzi.
- Klasa 3 – więcej rozmowy, refleksji, pomysłów własnych.

Bezpieczeństwo:

- „Kłębek” to przysiad – bez turlania.
- Ruch w kręgu, z zachowaniem odstępu.
- Grzechotki zamknięte i lekkie.

Mini-ewaluacja:

- Który dźwięk natury najbardziej zapamiętałeś?
- Jak można pomóc jeżom jesienią?
- Czy potrafisz poczuć rytm natury?

Odpowiedzi: tak, trochę, jeszcze nie